

eerste zondag van de advent B
27 november 2011

Misschien dat u het anders ervaart, maar voor mij persoonlijk kan het nogal eens moeilijk zijn om mee om te gaan: namelijk wachten op iets of iemand die niet komt opdagen. Ooit overkwam het mij dat ik op weg was naar een bijeenkomst ergens in het zuiden van het land. Nadat ik een flink stuk met de trein was opgereisd, zou ik het laatste stuk, toch nog enkele kilometers, met een treintaxi moeten afleggen. Ik drukte op de knop en bestelde een treintaxi. 'O, u wilt een treintaxi? Dat kan geregeld worden, we komen er zo aan'. Ik wachtte en wachtte. Maar er kwam niemand. Er was me gezegd dat het wel even kon duren, want het was druk. Na een half uur kwam er een andere reiziger, die ook op de knop drukte en een taxi bestelde. Dezelfde stem hoorde ik zeggen: 'Geen enkel probleem, dat kan geregeld worden!' Wij wachtten en wachtten, en nogmaals verstreken er dertig minuten.

Eindelijk kwam er een taxi voorrijden, en die andere passagier stapte in. Ik wilde ook instappen, maar toen de chauffeur hoorde waar ik naar toe wilde, schudde hij zijn hoofd. 'Nee, dat is een heel andere kant op, daar ga ik niet naar toe. Ik zal een andere taxi bestellen, momentje hoor, het geen enkel probleem; het kan allemaal geregeld worden. Maar het kan wel even duren, hoor, we zijn vandaag nogal bezet'. 'Ja, dat had ik al begrepen', antwoordde ik, maar de chauffeur was al verdwenen.

Een mobiele telefoon had ik niet, en ik had geen mogelijkheid om iemand te waarschuwen of om te vertellen waar ik was. Ik kon alleen wachten. Na nogmaals dertig minuten drukte ik maar weer op de knop. Ditmaal was het andere stem. ik vertelde hem hoe lang ik al stond te wachten, maar het enige antwoord was: 'Geen probleem meneer, het kan allemaal geregeld worden!'

Teleurgesteld keek ik rond en om mij heen en zag een stadsplattegrond. Met in het midden een rode pijl: 'U bevindt zich hier'. Op het eerste gezicht een mededeling die me weinig zinnig leek, en die me letterlijk niets verder bracht. Maar bij nader inzien een prachtig beeld van mijn leven, van waar ik mee bezig was, omdat in die vier woorden alles gezegd was.

Wachten is een moeilijke opgave, vooral als het wachten niet wordt beloond. Je kunt er zo moeilijk je leven op inrichten. Je wilt zo graag je reis door het leven vervolgen, verder komen, een nieuwe horizon tegemoet. Maar soms is er geen 'verder', soms kun je niet anders dan wachten en constateren: 'U bevindt zich hier'. Ben je dan bestand tegen de lange duur? Kun je het uithouden in het wachten? En kun je onder het wachten toch alert en attent blijven, zonder gedesillusioneerd te geraken, zonder ongeduldig, boos of moe te worden? Kan het wachten ook een verwachten worden, een heilige tijd, een tijd van hoop? Dat zijn spannende vragen, en gemakkelijker te formuleren dan er een antwoord op te geven dat het houdt, dat waar is en onloochenbaar.

En toch is het wachten en verwachten de inzet van alweer een nieuw kerkelijk jaar. Een uitzien naar een horizon van vrede, een blijde hoop op zegen van Godswege, een uitzien in vreugde. En dat zegt iets over hoe je als gelovige, zoekend en tastend onderweg door het leven, kunt omgaan met de lange duur.

Dat vreugdevol verwachten geldt als een soort grondhouding van ons bestaan. Het betekent: je niet laten bepalen door wat je overkomt, door het leed dat je treft, hoe zwaar dat ook kan drukken. Je moet het leed natuurlijk wel doorleven en niet verdringen of ontkennen, maar dit doorleven wordt mogelijk door de grondhouding van uitzien en uithouden.

Vreugdevol verwachten is niet bij de pakken neerzitten omdat je reis anders verloopt dan gepland, maar is onderweg proberen te maken wat ervan te maken valt, en als er maar weinig perspectief is, dan toch gericht proberen te blijven op leven en licht. ‘Als het niet kan zoals het gaat’, zei iemand me jaren geleden eens, ‘dan moet het maar zoals het kan’. Dat is niet alleen heel praktisch bekeken, maar het is ook een oerbijbelse houding.

Wij verwachten de Komende, die ons bestaan zal herijken op het licht. En eigenlijk is heel ons leven lang één groot wachten. Maar het is geen passief wachten, doch veeleer een heilig verlangen. We zongen het vandaag in de intredezing, met de woorden van psalm 25: ‘Tot U, Heer, stijgt mijn verlangen, op U, mijn God, is mijn vertrouwen’. Dit vertrouwvol verlangen zou de grondhouding kunnen zijn van ons leven. We herkennen erin de beweging van onze ziel, levend uit God en naar God toe, wetend dat heel het bestaan is omvat door Hem, die de Eerste en Laatste is, de Oorsprong en het Einde. In dit verlangen ondernemen wij de reis van ons leven. Verlangen is dynamiek: wie niets heeft om naar te verlangen, wordt niet gedreven. Maar wie zich gedreven weet door een heilig verlangen – een verlangen dat niet zichzelf zoekt, maar uit is op leven en waarheid – die zal ongebaande wegen gaan.

Misschien dat het daarom in het evangelie van vandaag gaat over waakzaamheid. Dat je alert en attent moet kunnen zijn. Dat je leven zo zou moeten zijn, alsof er spoedig iets groots staat te gebeuren. Een actief wachten, een aanwezig zijn in deze wereld. Een leven in het besef: ‘U bevindt zich hier’. Niet toen en ginds, niet dan en daar, maar hier en heden. Wie dat probeert, zelfs al is het maar met heel kleine dingen, die zal toch al anders gaan leven. Bewuster en met meer aandacht. Die zal niet verrast of overvallen worden als het ogenblik daar is.

Na tweeënhalf uur werd ook mijn wachten beloond. De man die op mij toekwam kende ik niet. Maar zijn vriendelijk gezicht en zijn hartelijke uitstraling waren ontwapenend. ‘Had u een taxi gevraagd, meneer? Dat kan allemaal geregeld worden. Ik wacht al de hele morgen op een reisgenoot. Stapt u maar in!’